

**INTERACȚIUNEA ÎN CADRUL PROCESULUI PENAL
ÎN FAZA PREMĂRGĂTOARE ÎNCEPERII URMĂRIRII PENALE**

**ВЗАИМОДЕЙСТВИЕ В ХОДЕ УГЛОВНОГО СУДОПРОИЗВОДСТВА
ДО НАЧАЛА УГЛОВНОГО ПРЕСЛЕДОВАНИЯ**

Armen OGANESEAN,
Universitatea de Stat din Republica Moldova,
Facultatea de Drept,
Departamentul Drept Procedural,
Școala doctorală: științe juridice
aoganesean@gmail.com

Rezumat: *în scopul realizării tuturor sarcinilor procesului penal, este neîndoios necesar ca organul de urmărire penală să interacționeze prompt, la timp și în volum deplin cu întregul sistem al instituțiilor publice în vederea adoptării deciziei legale privind începerea urmăririi penale sau refuzul dispunerii acesteia. În prezentul studiu ne propunem să abordăm aspectele procesual-penale și tactico-criminalistice privind organizarea și realizarea interacțiunii organului de urmărire penală cu alte instituții din momentul înregistrării sesizării despre comiterea infracțiunii pînă la începerea urmăririi penale propriu-zisă. O deosebită atenție se acordă interacțiunii la etapa incipientă a procesului penal, fiind formulate recomandări pentru reprezentanții organelor de urmărire penală, care le-ar ajuta să realizeze cu succes atribuțiile ce le revin conform legii, adoptînd decizii legale și întemeiate.*

Cuvinte cheie: *interacțiunea în cadrul procesului penal, ofițer de urmărire penală, ofițer de investigații, cooperare procesuală, începerea urmăririi penale.*

Резюме: *быстрое, своевременное и всестороннее взаимодействие органа уголовного преследования с многочисленными государственными учреждениями является неотъемлемой предпосылкой для принятия законного и обоснованного решения об начале или отказе в начале уголовного преследования. Данная статья содержит анализ различных тактико-криминалистических и уголовно-процессуальных аспектов по части организации и воплощения взаимодействия органа уголовного преследования с различными институтами с момента осведомления о совершённом преступлении, до принятия решения о начале уголовного преследования. Особое внимание уделено взаимодействию на начальном этапе уголовного судопроизводства с обозначением рекомендаций практической направленности для представителей органов уголовного преследования.*

***Ключевые слова:** взаимодействие в ходе уголовного судопроизводства, уголовный процесс, офицер по уголовному преследования, процессуальное сотрудничество, начало уголовного преследования.*

Mobilizarea rapidă și centralizată a tuturor forțelor statale în vederea depistării și contracarării în termen optim a activităților infracționale, în condițiile în care fiecare subiect îndeplinește în mod impecabil atribuțiile ce îi revin conform legii, constituie un element indispensabil al reușitei combaterii manifestărilor criminale particulare, precum și în lupta cu criminalitatea organizată. Risipa timpului, neutilizarea tuturor pîrghiilor procesuale și de ordin tehnico-științific, lipsa interacțiunii prompte și eficiente între subiecții antrenați în activitatea de prevenire și combatere a criminalității duc inevitabil la distrugerea materialului probator, creează impedimente în stabilirea adevărului, permite entităților infracționale stabile să-și întărească pozițiile, afectînd relațiile sociale și lezînd valorile democratice.

Una din condițiile indispensabile descoperirii la timp și cercetării sub toate aspectele a faptelor penale rezidă în organizarea unei colaborări fructuoase a organelor de urmărire penală cu alte structuri statale investite prin lege să contribuie la combaterea infracțiunilor, în special, cu serviciile de investigare ale MAI și SIS. Colaborarea acestor organe, ca o formă specifică de interacțiune, sub forma activității comune la descoperirea și cercetarea infracțiunilor, impune necesitatea corelării mijloacelor și metodelor de lucru ale structurilor menționate, conjugării competențelor cu care acestea sunt dotate [1].

Pentru doctrina națională este deosebit de actuală determinarea și definitivarea aspectelor procesual-penale și tactico-criminalistice ale interacțiunii ca un instrument eficace de realizare sarcinilor justiției penale. În același timp, în Republica Moldova lipsește o lucrare complexă și multiaspectuală care ar determina conceptul, natura juridică, locul și rolul al interacțiunii, etapele, formele, metodele și efectele practice ale implementării acesteia în cadrul procesului penal.

Conform practicii pozitive de descoperire a infracțiunilor, interacțiunea poate fi realizată pînă la pornirea, în timpul exercitării și după terminarea urmăririi penale.

Prin urmare, în prezentul studiu, ne-am propus să abordăm aspectele tactico-criminalistice și procesual-penale privind organizarea și realizarea interacțiunii organului de urmărire penală cu alte instituții din momentul înregistrării sesizării despre comiterea infracțiunii pînă la începerea urmăririi penale propriu-zisă.

Reușita interacțiunii la această etapă este determinată de un șir de condiții. Acestea reprezintă cerințe care rezultă din lege, care urmează a fi respectate de către organul de urmărire penală și de investigații în toate cazurile de interacțiune în procesul penal.

Autorul rus A. Bastrîkin, abordînd subiectul dat, a evidențiat următoarele condiții indispensabile ale interacțiunii:

- stricta respectare a legii de către organul de urmărire penală și organul de investigații;
- delimitarea competențelor între ofițerul de urmărire penală și ofițerul de investigații;
- rolul organizatoric al ofițerului de urmărire penală în cadrul interacțiunii;
- nedivulgarea datelor despre metodele și mijloacele aplicate în cadrul activității speciale de investigații;
- independența organului de investigații în timpul alegerii metodelor și mijloacelor utilizate [2].

Sintetizînd elementele interacțiunii în cadrul procesului penal, dr. prof. M. Gheorghiu a evidențiat următoarele condiții ale interacțiunii:

- baza legislativă strictă a activității diferiților reprezentanți ai organelor speciale, de drept ș.a.;
- conlucrarea lor și coordonarea scopului, locului, timpului, altor circumstanțe necesare obținerii unui rezultat;
- independența deplină a subiecților în planul obligațiilor de serviciu;
- stricta delimitare a funcțiilor de serviciu și îndeplinirea obligațiilor proprii [3].

Analizînd sarcinile procesuale care apar în fața organului de urmărire penală din momentul sesizării despre comiterea infracțiunii și pînă la începerea urmăririi penale, conchidem că la etapa respectivă, necesitatea interacțiunii apare în diferite situații tipice.

În primul rînd, organizarea și derularea investigațiilor din momentul parvenirii informației despre comiterea infracțiunii fără persoana bănuită. Inițiativa în organizarea interacțiunii parvine de la unitatea de gardă a subdiviziunii organului afacerilor interne. Anume grupul operativ care se deplasează la fața locului apare în calitate de formă primară a interacțiunii. În componența acestuia intră de regulă ofițerul de urmărire penală, ofițerii de investigație, specialistul criminalist, medicul legist și după necesitate, chinologul cu cîinele polițist. Sarcina lor primordială este cercetarea calitativă a locului faptei, utilizarea promptă a datelor obținute în vederea identificării și reținerii persoanei care a comis infracțiunea. La această etapă organul de investigații verifică datele disponibile, culege informații necesare, pe care le pune la dispoziția ofițerului de urmărire penală în vederea efectuării acțiunilor procesuale și procedurilor probatorii.

Evidențierea situațiilor tipice de urmărire penală, care se creează la momentul depistării infracțiunilor, asigură relevarea căilor și direcțiilor tipice de organizare și efectuare a activității de urmărire penală, determinarea algoritmului respectiv al investigației de la bun început, organizarea interacțiunii, în anumite cazuri cu organele speciale, în scopul identificării și reținerii făptuitorilor [4].

În al doilea rând, rezultatele interacțiunii sunt îndreptate spre soluționarea chestiunii privind începerea urmăririi penale de către ofițerul de urmărire penală în urma examinării materialelor procesului penal. La această etapă, ofițerului de urmărire penală îi aparține inițiativa în organizarea interacțiunii, scopul căreia este efectuarea acțiunilor de urmărire penală și măsurilor speciale de investigații în termenele restrânse, îndreptate spre: identificarea persoanelor vinovate și stabilirea circumstanțelor comiterii tuturor episoadelor ale activității criminale; asigurarea reparării integrale a prejudiciului cauzat; depistarea corpurilor delictive și a documentelor relevante; obiectelor de valoare dobândite pe cale criminală.

Autorul rus Iablokov N., printre cele mai frecvent utilizate forme de conlucrare a ofițerului de urmărire penală cu organele de investigații menționează deplasarea în comun la locul săvârșirii faptelor grave în vederea cercetării complete și sub toate aspectele, descoperirii și fixării mijloacelor materiale de probă, obținerii datelor necesare pentru urmărirea și reținerea făptuitorilor pe „urmele fierbinți” ale infracțiunii. Fiind sesizat despre comiterea infracțiunii, ofițerul de urmărire penală precizează componența echipei de cercetare, care, de obicei, include unul sau mai mulți lucrători operativi, specialistul criminalist, chinologul cu cîinele dresat și, dacă există cadavre, medicul legist. Ofițerii de investigații întreprind la fața locului acțiuni de căutare a martorilor oculari, stabilesc, în baza declarațiilor acestora semnalmentele făptuitorilor, direcția și modul de retragere a acestora de la locul faptei. În urma cercetării în prealabil a urmelor și mijloacelor materiale de probă, specialistul poate prezenta informații privind modul de operare, mijloacele și instrumentele folosite, locul de pătrundere și retragere a făptuitorului de la fața locului, precum și anumite date caracteristice, fizice, profesionale ale lui, toate acestea pentru a fi folosite la organizarea lucrărilor de căutare a făptuitorului pe „urmele fierbinți” ale infracțiunii [1].

Un rol deosebit, revine interacțiunii în cadrul documentării și cercetării infracțiunilor deosebit și excepțional de grave, comise de entitățile criminale stabile. Rezultatele acesteia ulterior apar în conținutul cauzelor penale cu mai multe episoade, legate de criminalitatea organizată.

Implicarea activă a ofițerilor de investigații în vederea acumulării datelor pertinente în contextul faptei cercetate, apelarea la măsurile speciale de investigații, care potrivit art.18 din Legea nr.59 din 29.03.2012 pot fi efectuate pînă la pornirea urmăririi penale, inclusiv în afara procesului penal, contribuie la soluționarea sarcinilor procesuale complicate și verificarea tuturor versiunilor.

Deseori, versiunea este produsul comun al activității intelective a ofițerului de urmărire penală și a lucrătorului operativ [5].

Temeiurile pentru inițierea activității speciale de investigații pot fi delimitate pornindu-se de la persoană și de la faptă. Efectuînd măsurile speciale *in persoană*, organul competent verifică fără începerea urmăririi penale, împrejurările cunoscute despre persoanele, care pregătesc sau care au comis anterior infracțiuni. Categoria

dată este complicată, din motiv că infracțiunile sunt de natură latentă, organul de urmărire penală nu dispune de date suficiente pentru începerea urmăririi penale, victimele din diferite motive, de exemplu, frica pentru viața și sănătatea sa și a rudelor, frică de a fi trase la răspundere pentru fapta ilicită comisă, nu se adresează la organele de drept. Efectuarea investigațiilor pornite de la persoană este caracteristică activității subdiviziunilor organelor afacerilor interne specializate în domeniul combaterii crimei organizate, combaterii circulației ilegale ale substanțelor narcotice, armelor, investigării infracțiunilor economice. Activitatea specială de investigații *in rem*, se realizează atunci când a fost începută urmărirea penală sau este constatat faptul dispariției persoanei, depistării unui cadavru neidentificat, sau când există date despre persoane care se ascund de organul de urmărire penală sau instanța de judecată [6].

Practica demonstrează că activitatea premergătoare pornirii urmăririi penale în cauzele de crimă organizată se realizează în cel mai eficient mod atunci când ofițerul de urmărire penală personal a fost implicat în planificarea activităților de investigații. Reieșind din situația operativă și rezultatele investigărilor în cauza penală, ofițerul de urmărire penală în cel mai optim mod determină formele, timpul, locul, metodele și alte aspecte ale interacțiunii. Coordonarea activității participanților interacțiunii se atinge prin alegerea combinării justificate a acțiunilor de urmărire penală sau activităților speciale de investigație potrivite pentru situația apărută concretă, sau pentru situațiile criminale tipice [7].

O categorie importantă a interacțiunii ofițerului de urmărire penală cu ofițerul de investigații constituie conlucrarea în cadrul grupelor comune de urmărire penală, create pentru a descoperi infracțiunile de gravitate sporită, precum și cele comise de structurile criminale organizate.

În legătură cu cercetarea și investigarea infracțiunilor de complexitate și de gravitate sporită cu urmări prejudiciabile în proporții deosebit de mari este necesară atragerea a unui număr considerabil de forțe și mijloace, pentru conducerea cărora pot fi create centre de coordonare, dirijate de către persoanele cu funcții de deminată publică din cadrul MAI, IGP, Procuratura Generală. Aceștia analizează și apreciază datele primare despre fapta infracțională comisă, după care stabilesc acțiunile de urmărire penală și speciale de investigații primare, îndreptate spre lichidarea consecințelor nefaste ale infracțiunii și în primul rând în vederea identificării și reținerii persoanelor vinovate [8].

Sușinim părerea autorului Șilo A., potrivit căreia, pentru organul de investigații, necesitatea interacțiunii cu organul de urmărire penală în procesul depistării infracțiunilor rezidă în incapacitatea de a aprecia corect informația existentă și care parvine, de a distinge din întregul volum, anume acele date care constituie temeiuri suficiente pentru pornirea urmăririi penale, precum și din cauza cunoștințelor insuficiente în domeniul acumulării probelor, ceea ce duce la faptul că probele fundamentale nu sunt administrate sau nu sunt fixate prin mijloacele de

probă corespunzătoare, sau duce la pierderea probelor de importanță sporită, deja acumulate [9].

Astfel, o deosebită importanță capătă interacțiunea ofițerului de urmărire penală cu ofițerul de investigații atunci când ultimul este împuternicit cu examinarea informațiilor de ordin operativ, petițiilor, denunțurilor anonime.

Dacă într-un caz sau altul ofițerii de investigații au dosarul de evidență specială în care este stabilită infracțiunea săvârșită și persoanele care sunt implicate în comiterea acesteia, atunci materialele trebuie realizate prin intentarea procesului penal. În legătură cu intentarea procesului penal în baza materialelor dosarului de evidență specială trebuie să se procedeze la:

- examinarea și estimarea în comun a materialelor obținute de către reprezentanții organului de urmărire penală și organului de investigații;
- elaborarea unui plan special de realizare a materialelor operative unde sunt prevăzute toate măsurile organizatorice și acțiunile de urmărire penală;
- adoptarea unei decizii comune despre formarea grupei operative [10].

Reușita efectuării acțiunilor primare depinde de realizarea unui complex de măsuri de ordin organizatoric:

- prima categorie presupune elaborarea, în fiecare instituție din cadrul MAI a planurilor tipizate privind diverse variante de acțiuni ale colaboratorilor și serviciilor în cazul situațiilor imprevizibile. Aceste planuri trebuie să conțină enumerarea acțiunilor care urmează a fi întreprinse în cazul parvenirii informației despre infracțiune;

- a doua categorie de măsuri privind descoperirea infracțiunilor presupune la etapa inițială, adoptarea personală a deciziilor de către un conducător competent, darea indicațiilor privind adunarea corpului de ofițeri și a colaboratorilor într-un loc concret, formarea grupelor operative, determinarea direcțiilor principale privind căutarea infractorilor și întreprinderea măsurilor de reținere a acestora [8].

Un rol important joacă conducătorul organului de urmărire penală. Recomandările tactice ale acestuia privind formele și conținutul interacțiunii, ca și indicațiile procurorului sunt obligatorii pentru ofițerul de urmărire penală. Aceste indicații se pot referi la organizarea activității grupei operative și de investigare.

În dependență de caracterul, volumul sarcinilor soluționate și durata activității, se disting câteva categorii de grupuri de urmărire penală sau de urmărire penală și de investigații: cel de bază și cele mai dese ori întîlnite sunt grupele operative de serviciu și grupa specializată [11].

În funcție de natura faptei, locul în care a fost comisă și urmările sale, se constituie echipa de cercetare, din care fac parte: procurorul, care conduce activitatea tuturor membrilor ei; ofițerii din compartimentul judiciar și de cercetări penale; expertul criminalist; experții de specialitate în domeniul tehnic sau de altă natură, când particularitățile faptei impun prezența acestora; ofițerii ori subofițerii

din cadrul organului de poliție în al cărui sector de activitate s-a comis infracțiunea; medicul legist și subofițerul care conduce câinele de urmărire, după caz [12].

La fel, în dependență de natura infracțiunii comise în cercetarea acesteia pot fi implicați ofițerii de investigații care fac parte din grupuri specializate pe cercetarea jafurilor și tâlhăriilor; omorurilor și infracțiunilor contra sănătății persoanei; infracțiunilor economice; răpirilor mijloacelor de transport. Totodată, pe teritoriul administrativ al unității administrativ-teritoriale, activează grupurile operative de investigații întărite după micro-sectoare sau sate.

Stabilirea adevărului la etapele incipiente ale investigațiilor și ca urmare, direcționarea promptă a activității procesuale în vederea verificării tuturor versiunilor înaintate poate fi atinsă doar pe fundalul apelării la posibilitățile contemporane ale științei. În această ordine de idei, organul de urmărire penală este obligat să interacționeze activ și în volum deplin cu subiecții împuterniciți cu acordarea asistenței tehnico-științifice și criminalistice în procesul penal.

Asistența tehnico-criminalistică reprezintă o activitate a anumitor subiecți, orientată spre crearea și menținerea unor condiții de pregătire permanentă a organelor de drept în vederea soluționării sarcinilor tehnico-criminalistice, precum și realizarea practică a acestor condiții în cadrul descoperirii și cercetării infracțiunilor [13].

În conformitate cu prevederile legale, specialistul aplică cunoștințele speciale, care au menirea fie de a completa informațiile de care dispun organele de urmărire penală cu privire la săvârșirea unei infracțiuni, fie numai să verifice aceste informații, spre a se putea desprinde concluziile corespunzătoare în legătură cu începerea urmăririi penale [14].

Scopurile principale ale interacțiunii organului de urmărire penală cu organele / serviciile operative, de expertiză criminalistică și altele sunt:

- prevenirea și curmarea infracțiunilor, demascarea la timp a persoanelor implicate în săvârșirea acțiunilor ilicite și tragerea lor la răspundere conform legii;
- efectuarea acțiunilor comune în vederea cercetării multilaterale, depline și obiective a infracțiunilor comise, precum și a căutării infractorilor dispăruți;
- restabilirea onoarei, demnității cetățenilor, a altor drepturi încălcate în urma infracțiunii;
- asigurarea compensării prejudiciului material, cauzat în urma infracțiunii [3].

Un rol important la etapa premergătoare începerii urmăririi penale revine procurorului. Or, potrivit prevederilor art.274 Cod de procedură penală, acesta verifică materialele acumulate de către organul de urmărire penală la înaintarea propunerii privind refuzul în începerea urmăririi penale, dispunând soluția de rigoare.

Conform articolului 1 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului, Statele Contractante recunosc oricărei persoane aflate sub jurisdicția lor drepturile

și libertățile definite în Convenție. De aceea, cel dintâi și cel mai important rol al statului este acela de a proteja drepturile omului. Din momentul sesizării organului de stat despre săvârșirea faptei antisociale, factorii de decizie a acestuia hotărăsc dacă fapta cade sub incidența legislației penale sau constituie un delict din alt domeniu. În dependență de plenitudinea materialului probant acumulat depinde legalitatea și temeinicia soluției adoptate de către ofițerul de urmărire penală.

Practica organelor de urmărire penală cunoaște multiple cazuri, când soluția adoptată de către procuror privind refuzul în începerea urmăririi penale a fost anulată, din motivul neefectuării tuturor acțiunilor necesare în vederea stabilirii dacă fapta comisă întrunește sau nu elementele infracțiunii. Apariția unor astfel de situații procesuale când procurorul urmează să adopte decizie, fiind strâns legat de termenul procesual, neavând la dispoziție toate datele necesare, este condiționată nu în ultimul rînd de lipsa interacțiunii rezultative a ofițerului de urmărire penală cu alte instituții.

Prevederile legale stipulează obligația organului de urmărire penală de a desfășura activitățile cerute de lege pentru cercetarea sub toate aspectele, complet și obiectiv, a tuturor circumstanțelor cauzei, însă, datorită conducerii exercitate de procuror și controlului judiciar, organele de urmărire penală nu vor putea îndeplini toate actele din proprie inițiativă, legea stabilind că unele vor fi îndeplinite numai după ce propunerile lor au fost încuviințate, autorizate sau confirmate de către procuror și judecătorul de instrucție [15].

Și dacă rolul procurorului în calitate de conducător al urmăririi penale apare din momentul începerii acesteia, atunci pînă la adoptarea soluției în ordinea art.274 Cod de procedură penală, ofițerul de urmărire penală se bucură de deplină autonomie. Însă, regula dată nu exclude posibilitatea ofițerului de urmărire penală de a coordona anumite activități procesuale cu procurorul responsabil în teritoriu în domeniul exercitării controalelor asupra respectării prevederilor legale de către colaboratorii de poliție la etapa înregistrării și examinării sesizărilor despre infracțiuni și a altor informații despre incidente.

Procurorul trebuie să verifice minuțios toate circumstanțele de fapt constatate, constientizînd că în practică se întîlnesc diverse aspecte, inclusiv de ordin administrativ, care se resfrîng negativ asupra examinării imparțiale și obiective a sesizărilor cu privire la infracțiuni.

Dacă în cadrul organului de urmărire penală și organului de investigații se ține cont de indicii descoperirii infracțiunilor, acest fapt conduce la un șir de consecințe negative:

- contribuie la mistificarea datelor de evidență a infracțiunilor, indicele relativ al gradului de descoperire poate fi îmbunătățit atît prin majorarea numărului de infracțiuni descoperite, cît și prin micșorarea, tăinuirea numărului de infracțiuni nedescoperite;

- indicele gradului de descoperire al infracțiunilor orientează mai întâi de toate asupra descoperirii infracțiunilor săvârșite pe un anumit teritoriu; descoperirea infracțiunii înregistrate pe un teritoriu străin de fapt nu se ia în calcul la evaluarea eficienței activității de urmărire penală și investigație, însă de fapt, criminalitatea organizată anume este specifică prin faptul că afectează mai multe regiuni;

- intenția colaboratorilor organului de investigații de a-și pune în dările de seamă mai multe indicele descoperirii infracțiunilor și de aceea își permit să aplice asupra unor persoane acțiuni fizice pentru a obține de la ele „probe de confirmare” [18].

Ținând cont de funcția procesuală de conducere a procurorului, și faptul că anume el va prezenta acuzarea de stat, acesta trebuie să fie cointeresat în rezultatele cercetărilor preliminare, respectiv în eficacitatea activității de investigații, în temeiul rezultatelor căreia va fi pornită urmărirea penală [9].

Sfera interacțiunii organului de urmărire penală cu alte instituții în cadrul cercetării cauzelor penale a dobândit o aplicabilitate largă, datorită efectului pozitiv al acesteia asupra derulării procesului penal. Într-adevăr, este greu de găsit o situație de fapt în cadrul investigării unei fapte criminale, care nu ar fi implicat interacțiunea subiecților.

Ținând cont de faptul că activitatea de descoperire și combatere a infracțiunilor este foarte amplă, aceasta presupune și interacțiunea organelor judiciare, instituțiile de expertiză, autoritățile publice abilitate în domeniul efectuării controalelor, instituțiile specializate de supraveghere și, nu în ultimul rând, societatea civilă.

În concluzie, este important de menționat că interacțiunea ofițerului de urmărire penală cu organul de investigații mai întâi de toate trebuie să fie reglementată de legislația procesual penală. După părerea noastră, lipsa reglementării juridice a statutului ofițerului de investigații în cadrul procesului penal poate crea un șir de probleme în plan practic, ceea ce se poate răsfrînge negativ asupra activității de acumulare a probelor. În această ordine de idei, o problemă majoră la capitolul subiectului cercetat constituie și lipsa reglementărilor juridice explicite privind interacțiunea în cadrul cercetării infracțiunilor.

Deși interacțiunea în cadrul cercetării cauzelor penale nu a fost abordată pe larg în literatura criminalistică autohtonă, în ultimul timp, actualitatea acestui subiect a căpătat o semnificație deosebită atât în doctrină, cât și în practică. Importanța crescîndă a studierii acestui subiect este evidentă în contextul în care, pe parcursul anilor, în permanentă creștere se află numărul sesizărilor înregistrate despre infracțiunile comise, iar standardele consacrate în legislația națională și practica instanțelor de jurisdicție internațională, pun în sarcina reprezentanților organelor de urmărire penală, efectuarea unor investigații complete, obiective și sub toate aspectele. Aplicarea din primele momente ale procesului penal a bogatului potențial ale tuturor instituțiilor publice este un element indispensabil în

înfăptuirea echitabilă și eficientă a justiției penale. Studiarea științifică a interacțiunii în cadrul cercetării cauzelor penale, inclusiv la etapa atât de importantă cum ar fi faza premergătoare începerii urmăririi penale, capătă o importanță majoră din perspectiva eficientizării activității organelor de drept în contextul reformării sectorului justiției în Republicii Moldova.

Bibliografie:

1. Doraș S. Criminalistica. Chișinău: Tipogr. Centrală, 1999, 273 p.
2. Бастрыкин А.И., Крылов И.Ф. Криминалистика. Москва: Дело, 2001, 800 p.
3. Gheorghîță M. Tezele generale ale tacticii criminalistice. Chișinău: ARC, 2004, 127 p.
4. Gheorghîță M. Noi abordări științifice în tactica criminalistică. În: Legea și Viața, 2012, nr.2, p.4-7, p.6
5. Яблоков Н.П. Криминалистика. Москва: НОРМА, 2000, 371 p.
6. Захарцев С.И. Оперативно-розыскные мероприятия. СПб: Юридический Центр Пресс, 2004. 259 p.
7. Георгицэ М.Ф. Организованная преступность: проблемы теории и практики расследования. Кишинэу: Rotaprint, 1998, p.159
8. Сурков К.В., Кваша Ю.Ф. и др. Основы оперативно-розыскной деятельности. СПб: Лань, 2000. 720 p.
9. Шило А. Взаимодействие прокурора, следователя и оперативных подразделений в ходе выявления взяточничества, În: Revista legea și viața, 2014, nr.1, p.43
10. Gheorghîță M. Criminalistica. Chișinău: Museum, 1995, 144 p.
11. Волочай С.Н. Совершенствование правовой регламентации взаимодействия при производстве расследования. Москва: Академия следственного комитета РФ, материалы международной научно-практической конференции, 2014, p.32
12. Ion Mircea. Criminalistică. Iași: Chemarea, 1992, 430 p.
13. Golubenco Gh., Colodrovschi V. Asistența tehnico-criminalistică a descoperirii infracțiunilor. Chișinău: Tipogr. Centrală, 2010, 181 p.
14. Baltaga E. Aspectele procesuale cu privire la aplicarea cunoștințelor speciale de către specialist în unele acțiuni procesuale. În: Revista Națională de Drept, 2013, nr.11, p.51
15. Dolea I., Roman D., Sedlețchi I., Vizdoagă T., Rotaru V., Cerbu A., Ursu S. Drept procesual penal. Chișinău: Tipogr. Centrală, 2009, 784 p.
16. Gheorghîță M. Sistemul de cercetare a criminalității organizate. În: Revista Națională de Drept, 2001, nr.4, p.18